

Liguori Szent Alfonz

Az örök igazságok

Az imádság

mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyarnyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

LIGUORI SZENT ALFONZ:

AZ ÖRÖK IGAZSÁGOK.

Elmélkedés a hét minden napjára

és

AZ IMÁDSÁG.

Rövid értekezés.

Olaszból fordította

DR DOMBI MÁRK

ciszt. r. főgimn. tanár

BUDAPEST, 1924

KORDA R.-T. KIADÁSA

VIII., Mikszáth Kálmán-tér 3.

Impresszum

Liguori Szent Alfonz
Az örök igazságok. Elmélkedés a hét minden napjára
Az imádság. Rövid értekezés

Fordította
Dombi Márk
ciszt. r. főgimn. tanár

Imprimi permittitur.
Agriae, die 18. Maii 1924.
Remigius
abbas Zircensis O. Cist.

Nihil obstat.
Ludovicus Tomcsányi S. J.
censor dioecesanus.

Nr. 1685. Imprimatur.
Strigonii, die 26. Maii 1924.
Dr. Julius Machovich
vicarius generalis.

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció az azonos című könyv elektronikus változata. A könyv 1924-ben, Budapesten jelent meg a Korda R.T. kiadásában. Az elektronikus változat a Korda Kiadó engedélyével készült. A könyvet lekipásztori célokra a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár szabályai szerint lehet használni. Minden más szerzői jog a Korda Kiadónak.

Tartalomjegyzék

Impresszum	2
Tartalomjegyzék	3
Az örök igazságok. Elmélkedés a hét minden napjára	4
Előkészület.....	4
Elmélkedés vasárnapra. Az ember végcéljáról	4
Elmélkedés hétfőre. A végcél fontosságáról.....	5
Elmélkedés keddre. A halálos bűnről	6
Elmélkedés szerdára. A halálról	7
Elmélkedés csütörtökre. Az utolsó ítéletről	8
Elmélkedés péntekre. A poklóról.....	9
Elmélkedés szombatra. A szenvedések örökkévalóságáról	10
Az imádságról. Az imádság szükségességéről, fontosságáról és tulajdonságairól.....	12
I. Az imádság szükségessége	12
II. Az imádság fontossága.....	12
III. Az imádság szükséges feltételei.....	14

Az örök igazságok. Elmélkedés a hét minden napjára

Előkészület

1. Lelkem, ébreszd fel magadban a hitet, hogy Isten előtt vagy. Helyezd magadat az Isten jelenlétébe és mélységes hódolattal imádd őt. 2. Borulj le alázatosan Istened lába elé s kérj tőle szívből bocsánatot. 3. Keress Istennél világosságot Jézus Krisztus szeretetéért; ajánld magadat a boldogságos Szűznek és a szenteknek egy Üdvözléggel és Dicsőséggel.

Olvasd sorról sorra az elmélkedést. Minden pont után fontold meg az illető örök igazságot. Mikor a megfontolást elvégezted, tégy részletes elhatározást, hogy ezzel és azzal a vétékkel szakítasz és keltsd fel magadban a következő indulatokat:

Istenem, csalhatatlan igazság, mivel az Anyaszentegyháznak kinyilatkoztattad, mindazt hiszem, amit az Anyaszentegyház hinniem elém terjeszt: hiszem, hogy te az én Istenem, mindennek Teremtője vagy, hogy örökre a paradicsommal megjutalmazod az igazakat s a poklallal bünteted a bűnösöket. Hiszem, hogy egy vagy lényegedben és három személyedben: Atya, Fiú és Szentlélek. Hiszem Jézus Krisztus megtestesülését és halálát. Hiszem végül mindazt, amit az Anyaszentegyház hisz. Köszönöm, hogy kereszténnyé tétél s erősen fogadom, hogy ebben a hitben akarok élni és halni.

Istenem, bízva ígéreteidben, mert hatalmas, hűséges és irgalmas vagy, remélem Jézus Krisztus érdemeiért bűneim bocsánatát, a végső állhatatosságot és a paradicsom dicsőségét.

Istenem, mivel végtelen jóság vagy és méltó végtelen szeretetre, szeretlek teljes szívemből mindenk fölé s szívem mélyéből bánom és utálok minden bűnödöt, mert téged, végtelen jóságot bántottalak meg velük. A te kegyelmeddel, melyet most és mindörökké kérek, fölteszem magamban, hogy inkább meghalok, mintsem hogy ismét megbántsalak. Hasonlóképpen az a szándékom, hogy mind életemben, mind halálomban részesüljek a szentségekben

Elmélkedés vasárnapra. Az ember végcéljáról

1. Gondold meg lelkem, hogy léted az Isten ajándéka. A saját képére teremtett és érdemeid nélkül fiává fogadott a szent keresztségben. Atyainál nagyobb szeretettel szeretett téged és azért teremtett, hogy szeresd és szolgálj őt ebben az életben s az ő boldogságának légy részese a paradicsomban. Nem azért születél tehát s nem azért kell élned, hogy élvezetekbe merülj, hogy gazdaggá és hatalmassá légy, hogy egyél, igyál és aludjál, mint az okatlan állatok, hanem egyedül azért, hogy szeresd Istenedet és örökre üdvözlj. A teremtett dolgokat pedig csak használatra adta neked az Úr azért, hogy nagy célod elérésében segítsenek. Ő én szerencsétlen, ki minden másra gondoltam, csak végső célomra nem. Atyám. Jézus szeretetéért tedd, hogy új életet kezdjek, amely egészen szent legyen s egészen megegyező a te isteni akaratoddal.

2. Gondold meg, mily nagy lelkiismereti furdalásokat érzel majd a halál pillanatában, ha nem volt gondod Isten szolgálatára. Minő fájdalom lesz az, mikor napjaid végén látod, hogy minden gazdagságból, nagyságból, dicsőségből és gyönyörből semmi más nem maradt számodra, mint egy maroknyi por. Csodálkozni fogsz rajta, hogy hiúságért, semmit érő dolgokért elvesztetted Isten kegyelmét és lelkedet; s a rosszat már nem tudod jóvátenni s arra sincs időd, hogy jó útra térj. Ó kétségbeesés! Ó gyötrelme! Megérted akkor, mennyit ér az

idő, de már akkor későn lesz. Véreddel kívánnád megvásárolni, de nem bírod. Ó mily keserű nap, arra nézve, aki nem szolgálta és nem szeretete az Istent.

3. Gondold meg, mennyire elhanyagolják ezt a nagy végcél az emberek. Arra gondolnak, hogy gazdagságot gyűjtsenek, hogy egyenek, vigadjanak és mulatozzanak. Istennek azonban nem szolgálnak, lelkük üdvösségének munkálására nincs gondjuk és az örök célt valami jelentéktelen dolognak tartják. És így a keresztények nagy része mulatozva, énekelve és zeneszóval megy a pokolba. Ó ha tudnák, mit jelent a pokol! Mennyit fáradsz, ó ember, hogy kárhozatba dönts magadat és semmit sem akarsz tenni, hogy üdvözlj? Ferenc angol királynak egy titkára halálán volt s haldokolva így sóhajtott: Ó én nyomorult! Mennyi papírt fogyasztottam el, hogy leveleket írjak uralkodómnak, de egy lapot sem használtam föl arra, hogy megemlékezzem bűneimről és jó gyónást végezzek. III. Fülöp spanyol király halála előtt így szólt: Ó ha valamely pusztaságban szolgáltam volna Istennek és sohasem lettem volna király! De mit használnak akkor ezek a sóhajok, ezek a panaszok? Csak nagyobb kétségbeesésünkre szolgálnak. Tanulj más kárán úgy élni, hogy gondod legyen üdvösségedre, ha nem akarsz ugyanabba a kétségbeesésbe jutni. És tudd meg, hogy mindaz elveszett, amit nem teszel, nem mondasz és nem gondolsz Istennek tetszése szerint. Rajta tehát! Még van idő megváltoztatnod életedet. Miért akarod a halál óráját bevárni, hogy akkor térj észre? Az örökkévalóság kapujában, a pokol torkánál, mikor már nincs helye a tévedés kijavításának? Istenem, bocsáss meg! Jobban szeretlek, mint minden mást. Jobban bánom minden rossznál, hogy megbántottalak. Szűz Mária, reménységem, könyörögj érettem Jézusnál.

Elmélkedés hétfőre. A végcél fontosságáról

1. Gondold meg, ember, mily fontos dolog, hogy elérd nagy, végső célokat. Ezen fordul meg minden. Mert ha eléred, üdvözlj, mindig boldog leszel, lélekben és testben élvezni fogsz minden jót. De ha elhibázod, elveszted lelkedet és testedet, a paradicsomot és Istent, nyomorult leszel örökké, kárhozott leszel örökre. Ez tehát minden ügyek ügye, az egyedül fontos, egyedül szükséges, tudniillik, hogy Istennek szolgáljunk s üdvözítsük lelkünket. Azért, ó keresztény, ne mondd többé, hogy most még élelem világomat, azután majd Istenhez térek s remélem, hogy üdvözlök. Ó ez a hamis remény hány lelket juttatott a pokolba, aki szintén így beszélt s most kárhozatban van és nincs többé segítség számára! Melyik elkárhozott akarta tulajdonképpen kárhozatba dönteni magát? De hát Isten megátkozza azt, aki a bocsánat reményében vétkezik. Azt mondod: el akarom követni ezt a bűnt s azután majd meggyónom. De ki tudja, lesz-e időd rá? Ki biztosít róla, hogy nem halsz meg rögtön a vétek után? Elveszted Isten kegyelmét; és ha nem találod meg többé? Isten irgalmasságot gyakorol azzal, aki őt feli, de nem azzal, aki őt megveti: „És irgalmassága az őt félőkön” (Lk 1,50). Ne mondd továbbá, hogy annyi meggyónom két bűnt, mint hármat; mert két bűnt megbocsát s hármat nem. Isten tűr, de nem tűr mindig. Mikor betelik a bűn mértéke, Isten nem bocsát meg többé s halállal sújtja, vagy magára hagyja a bűnöst, úgyhogy vétket vétek után követ el s úgy jut a pokolba. A halálnál is súlyosabb büntetés! Figyelj arra, testvérem, amit most olvasol. Szűnj meg vétkezni s add át magad Istennek. Töltsön el félelemmel az a gondolat, hogy hátha ez az utolsó figyelmeztetés, melyben Isten részesít. Elég sokszor megbántottad, elég soká volt irántad türelemmel. Rettegj attól, hogy egy új halálos bűn elkövetése után Isten nem talál többé megbocsátani. Látod, hogy lélekről, örökkévalóságról van szó. Az örökkévalóság nagy gondolata mily sokakat ragadott ki a világból s bírt rá arra, hogy kolostorokban, pusztákban és barlangokban éljenek! Ó én szegény! Milyen van annyi vétekből, amelyet elkövettem? Szomorú szívem, teher nyomta lelkem, megszerzett pokol, elvesztett Isten! Ó Istenem, köss engem szeretetedhez!

2. Gondold meg, hogy az örökkévalóságnak ezt az ügyét az emberek legtöbbször elhanyagolják. Mindenre gondolnak, csak üdvösségükre nem. Mindenre van idő, csak Isten számára nincs. Mondjuk csak egy világinak, hogy járuljon gyakrabban a szentségekhez, végezzen naponként félórai imádságot, elmélkedést; s azt válaszolja: gyermekeim, unokáim, birtokaim vannak, tehát el vagyok foglalva. Ó Istenem! Hát lelked nincs? Vesd hát latba majd gazdagságodat, hívd fiaidat, unokáidat, hogy segítsenek rajtad halálod óráján és szabadítsanak ki a pokolból, ha elkárhoztál.

Ne áltasd magadat azzal, hogy össze tudod egyeztetni Istent és a világot, a paradicsomot és a bűnöket. Az üdvözülés nem olyan dolog, melyet kényelmesen el lehet intézni; szükséges, hogy kemény légy magadhoz, hogy erőszakot gyakorolj magaddal szemben, ha el akarod nyerni a halhatatlanság koronáját. Hány keresztény élt abban a csalódásban, hogy Istent szolgálja és üdvözül és most a pokolban van! Milyen örülség, ha mindig csak arra gondolunk, ami oly hamar véget ér, és csak keveset gondolunk arra, aminek soha se lesz vége. Ó keresztény, gondold azokra az eshetőségekre, melyek rád várhatnak! Gondold meg, hogy rövidesen elköltözhöl a földről és az örökkévalóság hajlékába mégy. Milyen szegény vagy, ha elkárhozol. Lásd, akkor nem lehet többé helyrehozni.

3. Gondold meg keresztény és mondd: Egy lelkem van. Ha ezt elvesztettem, elvesztettem mindent. Egy lelkem van. Ha ennek a léleknek kárával a világot nyerem is meg, mit használ nekem? Ha nagy ember lesz belőlem és elvesztem lelkemet, mit segít rajtam? Ha gazdagságot gyűjtök, ha emelem házamat, ha nagygyá teszem gyermekeimet és elvesztem lelkemet, micsoda hasznom van belőle? Mit segített a nagyság, mit segítettek a gyönyörök, a hiúságok oly sokakon, kik a világon éltek s most csak por maradt belőlük egy sírgödörben s a pokolba vannak száműzve? Ha tehát a lélek enyém, ha egy lelkem van, és ha azt egyszer elvesztem, örökre elvesztettem: akkor komolyan kell gondolnom arra, hogy üdvözüljek. Olyan pont ez, melynek rendkívül nagy a fontossága. Arról van szó, hogy örökre boldog, vagy örökre boldogtalan leszek. Ó Istenem, szégyenkezve vallom meg, hogy eddig vakoskodva éltem és nagyon messzire eltávoztam tőled; nem gondoltam arra, hogy ezt az egyetlen lelkemet megmentsem. Üdvözíts engem, Atyám, Jézus Krisztus által: szívesen elvesztek mindent, csak téged el ne veszítselek. Istenem, Mária, reménységem, üdvözíts engem közbenjárásoddal.

Elméledés kedre. A halálos bűnről

1. Gondold meg, hogy Isten azért teremtett, hogy őt szeresd; és te pokoli hálátlansággal föllázadtál ellene: úgy bántál vele, mint ellenségeddel s malasztját, barátságát megvetted. Tudtad, hogy megbántod őt ezzel a vétkekkel és mégis elkövetted. Mit tesz, aki vétkezik? Hátat fordít az Istennek, semmibe se veszi őt, kezét emel rá, hogy arcul üsse, megszorítja Isten szívét. Aki vétkezik cselekedetével, azt mondja az Istennek: Távozzál tőlem, nem akarok neked engedelmeskedni, nem akarok neked szolgálni, nem akarlak Uramnak elismerni, nem akarlak Istennek tartani: az én Istenem ez a gyönyör, ez az érdek, ez a bosszú. Így szóltál szívedben akkor, mikor Istennek elébe helyezted a teremtményt. Pazzi Szent Mária Magdolna nem tudta hinni, hogy egy keresztény nyitott szemmel halálos bűnt követhessen el. És te, aki ezt olvasod, mit szólsz? Mennyit követtél el? Istenem, bocsáss meg, légy irgalmas hozzám! Megsértettelek végtelen jóság; de gyűlölöm vétkeimet: szeretlek és bánom, hogy igazságtalan voltam veled szemben és megsértettelek, ó végtelen szeretetre méltó Istenem!

2. Gondold meg, hogy Isten így szólt hozzád, mikor vétkeztél: Gyermeke, én vagyok a te Istened, aki semmiből teremtettelek és véremmel megváltottalak; megtiltom és pedig kegyelmem elvesztésének terhe alatt, hogy elkövesd ezt a bűnt. Te azonban vétkezve azt

mondottad az Istennek: Uram, én nem akarok neked engedelmeskedni, hanem megragadom ezt az élvezetet és nem törődöm vele, hogy nemtetszésseddel találkozom s elvesztem kegyelmedet. Óh, Istenem és ezt többször is megtettem. Hogy tudtál eltűnni? Bárcsak meghaltam volna, mielőtt megbántottalak! Nem akarlak többé megbántani; szeretni akarlak, ó végtelen jószág. Add meg nekem az állhatatosságot, add nekem a te szent szeretetedet!

3. Gondold meg, hogy mikor a vétkek bizonyos számot elérnek, azt vonják maguk után, hogy Isten elhagyja a bűnöst. Vár az Úr béketűréssel, hogy mikor az ítélet napja eljő, a bűnök teljes mértéke szerint megbüntessen. (2Makk 6,14) Ha tehát, testvérem, ismét kísértést érzel a bűnre, ne mondd többé: „Majd meggyónom”. És ha Isten akkor küld rád halált? És ha Isten elhagy? Mi lesz belőled az örökkévalóságon keresztül? Nagyon sokan vesztek el már ily módon! Ők is remélték a bocsánatot, de jött a halál és elkárhoztak. Rettegj, hogy téged is ez talál érni. Nem érdemel irgalmat az, aki Isten jószágát arra akarja használni, hogy őt megbántsa. Annyi vétkek után, melyet elkövettél, méltán kell félned, hogy egy új halálos bűnnél, melyet elkövetsz, Isten nem bocsát meg többé. Köszönd meg neki, hogy eddig várt rád. Legyen tehát ebben a pontban erős az az elhatározásunk, hogy inkább elszenvedjük a halált, mintsem hogy újra vétkezzünk. Mától kezdve mondd mindig: „Uram, elég volt, ahányszor megbántottalak. Hátralevő életemet nem akarom arra fordítani, hogy továbbra is sértő módon viselkedjem veled szemben, mert nem ezt érdemled tőlem. Hanem csak arra akarom fordítani, hogy szeresselek téged, és sirassam azokat a bántalmakat, melyekkel illettelek. Szívem mélyéből bánkódom, Jézusom, és szeretni akarlak; adj erőt hozzá! Mária, anyám segíts!”

Elmélkedés szerdára. A halálról

1. Gondold meg, hogy ennek az élelinek vége lesz. Elhangzott az ítélet: meg kell halnod. A halál bizonyos, de az nem, hogy mikor jön el. Mi kell a halálhoz? Egy szélhűdés, mely a szívet találja, egy ér, mely mellünkben megszakad, hurutos elfulladás, heves vérömlés, egy kis mérges állat, amely megmar, láz, szúrás, seb, árvíz, földrengés, villámcsapás, elég ahhoz, hogy életedet elvegye. A halál akkor támad ellened, mikor legkevésbé gondolsz rá. Hányan voltak, kik este lefeküdtek, és reggel halva találták őket. Talán nem történhetik ez teveled is? Az a sok-sok ember, aki hirtelen halt meg, nem gondolta, hogy ily módon fog meghalni; de így halt meg. S ha esetleg halálos bűnben voltak, hol vannak most? És hol lesznek az egész örökkévalóságon keresztül? De akárhogy legyen is, az bizonyos, hogy eljön az idő, mikor rád borul az éjszaka, de meg nem virrad, vagy nappalod még lesz, de nem éred meg az éjszakát. Úgy jövék el, mint a tolvaj, mondja az Úr Jézus, titokban s amikor nem gondolsz rá. Idejében figyelmeztet rá jó Urad, mert szereti üdvösségedet. Hallgass hát Istenre és fordítsd hasznodra figyelmeztetését s készülj el a halálra, mielőtt eljönne! Legyetek készen! Akkor már nem lesz idő készülnöd, hanem készen kell lenni. Bizonyos, hogy meg kell halnod. A világ színjátéka bevégeződik rád nézve, de nem tudod mikor; ki tudja, élsz-e még egy év, egy hónap múlva, vagy akár holnap is? Jézusom, adj világosságot és bocsáss meg nekem!

2. Gondold meg, hogy a halál órájában kiterítve fogsz ágyadban feküdni, melletted a pap, ki Istennek ajánlja lelkedet, körülötted rokonaid, akik elsiratnak, fejtül feszület, lábtul gyertya, – már közel vagy ahhoz, hogy az örökkévalóságba költözzél. A fejed fáj, szemed elhomályosul, nyelved ég, torkod összeszárad, melled elnehezedik, véred megfagy, tested elfogy, szíved tele fájdalommal: itt hagysz mindent s szegényen és mezítelenül egy gödörbe dobnak rothadni. S ott aztán a férgek és egerek rágják le minden húsodat és nem marad belőled más, mint négy csupasz csont és egy kevés bűdös por. Nyiss ki egy sírgödört és meglátod, mivé lett ez vagy az a dúsgazdag, fősvény vagy hiú asszony. Így végeződik az élet!

A halál óráján ördögöket látsz magad körül, akik eléd tárják mindazt a bűnt, amit csak gyermekkorod óta elkövettél. Most az ördög, hogy rávegyen a vétekre, eltakarja és mentegeti a bűnt; azt mondja, hogy nem nagy dolog ez a hiúság, ez a gyönyör, bizalmaskodás, neheztelés, hogy nincs rossz szándékod ebben a társalgásban; de a halál pillanatában föltárja előtted vétked súlyosságát és annak az örökkévalóságnak világáról, hová menni készülsz, fölismered, hogy milyen rossz volt megbántani a végtelen Istent. Siess tehát és tedd jóvá most még idejében azt, amit lehet, mert akkor már nem lesz rá többé idő.

3. Gondold meg, hogy a halál az a pillanat, amelytől függ az örökkévalóság. Az ember már közel van a halálhoz, tehát közel a két örökkévalóság egyikéhez; s ez a sors ahhoz az utolsó ajaklezárodáshoz fűződik, amely után egy pillanat alatt a lélek vagy üdvözl, vagy elkárhozik örökre. Ó pillanat, ó ajaklezárodás, melytől egy örökkévalóság függ! Dicsőséges vagy gyötrelmes, mindenkorra boldog, vagy mindenkorra boldogtalan örökkévalóság, a kielégültségnek vagy kínoknak örökkévalósága: minden jónak, vagy minden rossznak, a paradicsomnak vagy a pokolnak örökkévalósága. Egyszóval: hogyha abban a pillanatban üdvözl, nem lesz többé soha bajod, hanem mindig megelégedett és boldog leszel. De ha elveszted és elkárhozol, gyötrelme és kétségbeesés lesz a sorsod, amíg csak az Isten Isten lesz. A halálban majd megtudod, mit jelentenek ezek a szavak: paradicsom, pokol, bűn, megsértett Isten, Istennek megvetett törvénye, gyónásban elhallgatott bűnök, vissza nem térített jószág. Ó én szerencsétlen, mondja a haldokló, hogyan fogok pár pillanat múlva megjelenni Isten előtt? És ki tudja minő ítéletben lesz részem? Hova megyek? A paradicsomba vagy a pokolba? Örvideni az angyalok között vagy égni a kárhozottak között? Isten fia leszek-e vagy az ördög rabszolgája? Rövidesen megtudom; s ahol először veszek lakást, ott maradok örökre. Pár óra, pár perc múlva, ó mi lesz belőlem, ha nem teszem jóvá ezt a botrányt, ha nem térítem vissza ezt a jószágot, hírnevet, ha nem bocsátok szívből ellenségemnek, ha nem végzek jó gyónást? Akkor ezerszer megutálok azt a napot, amelyen vetkeztél, azt a gyönyört, azt a bosszút, amelyet magadnak megengedtél, de nagyon későn és eredménytelenül, mert tisztán a büntetéstől való félelem miatt teszed Isten szeretete nélkül. Ó Uram, ettől a perctől kezdve hozzád térek; nem akarom megvárni a halált, hanem mostantól fogva szeretlek, átkarollak és téged átkarolva akarok meghalni. Anyám, Mária, tedd, hogy a te palástod alatt érjen a halál; segíts meg abban a pillanatban.

Elmélkedés csütörtökre. Az utolsó ítéletről

1. Gondold meg, hogy alig hagyja el lelked testedet, azonnal Isten ítélőszéke elé kerül, hogy megítéltesse. A Bíró a mindenható Isten, akit bántalmaztál s aki a legnagyobb mértékben haragszik rád. A vádlók ellenségeid, az ördögök, a vád anyaga bűneid, az ítélet megfellebbezhetetlen, a büntetés a pokol. Nincsenek ott többé társak, sem rokonok, sem jóbarátok: magad és Isten között kell a dolgot elintézned, akkor majd meglátod bűneid undokságát s nem mentegetheted őket, mint ahogy most teszed. Megvizsgálják gondolattal, szóval, tetszéssel, cselekedettel, mulasztással és botránnal elkövetett bűneid miatt; mindent latra vetnek az isteni igazságosság mérlegén és ha csak egy dologban találnak is hiányosnak, elvesztél. Jézusom, én bírák, bocsáss meg nekem, mielőtt ítélnél.

2. Gondold meg, hogy az isteni igazságosságnak meg kell ítélnie minden nemzetet Jozafát völgyében, mikor vége lesz a világnak, föltámadnak a testek, hogy a lélekkel együtt elvegyék a jutalmat vagy büntetést, – cselekedeteik szerint. Vedd fontolóra, hogy ha elkárhozol, ugyanezt a testedet nyered vissza, mely örökös börtönül szolgál szerencsétlen lelkednek. Ennek a keserű találkozásnak alkalmával a lélek megátkozozza majd a testet és a test megátkozozza a lelket, úgy hogy a lélek és a test, mely most annyira egyetért a tiltott gyönyörök

keresésében, csak erőszakkal egyesül a halál után, hogy egyik a másiknak hóhéra legyen. Ellenben ha üdvözlész, ez a tested egészen szépnek, romolhatatlannak és ragyogónak támad föl és így lélekben és testben méltó leszel a boldog életre. Így végződik a világ színjátéka. Vége lesz a föld minden gazdagságának, gyönyörének és pompájának. Mindennek vége; csak két örökkévalóság lesz: egyik a dicsőségé, másik a szenvedésé, az egyik boldog, a másik boldogtalan, az egyik az örömké, a másik a gyötrelmeké! A paradicsomban az igazak, a pokolban a bűnösök. Szegény lesz akkor, aki a világot szerette és e föld nyomorúságos kedvtelése miatt elvesztett mindent: lelkét, testét, a paradicsomot, az Istent.

3. Gondold meg az örök ítéletet. Krisztus, a bíró, a gonoszok felé fordul és így szól hozzájuk: Végeztetek hálátlanok, végeztetek? Most már elérkezett az én óráim, az igazságnak és igazságosságának órája, a haragnak és bosszúnak órája. Nos, gonosztevők: hívtátok az átkot, hát szálljon reátok. Legyetek átkozottak az örökkévalóságban. Távozzatok színem elől; menjete minden jótól megfosztva s minden kinnal terhelve az örök tűzre. Azután a választottak felé fordul Jézus, és így szól hozzájuk: Jöjjetek, áldott gyermekeim, jöjjetek, hogy bírájátok a számotokra készített mennyek országát, jöjjetek most már azért, hogy utánam a keresztet, hanem hogy velem együtt a koronát hordjátok. Jöjjetek, hogy örökösiei legyetek gazdagságomnak, társai dicsőségemnek; jöjjetek, hogy örökre énekeljétek irgalmasságomat; jöjjetek a számkivetésből a hazába, jöjjetek a nyomorúságokból az örömbbe, a könnyekből a mosolygó boldogságba, a szenvedésekből az örök nyugalomba. Jézusom remélem, hogy én is egy leszek ezek közül az áldottak közül. Szeretlek, jobban szeretlek mindennél, áldj meg engem most és mindörökre. És áldj meg te is, anyám, Mária.

Elmélkedés péntekre. A poklóról

1. Gondold meg, hogy a pokol a legszerencsétlenebb, tűzzel tele börtön. Ebben a tűzben egészen el vannak merülve a kárhozottak: tűzörvény fölöttük, tűzörvény körülöttük és tűzörvény alattuk. Tűz a szemükben, tűz a szájukban, tűz mindenütt. Minden érzéknek meglesz a maga kínja. A szemeket füst vakítja és sötétség és rémület tölti el őket a többi kárhozottak és az ördögök láttára. Fülük éjjel-nappal szakadatlan ordítást, jajveszékeltést és káromlást kénytelen hallani. Szaglásukat megfertőzteti annak a megszámlálhatatlan rothadó testnek büze. Ízlésüket égető szomjúság és farkaséhség gyötri, anélkül, hogy csak egy csepp vizet vagy egy darab kenyeret kaphatnának. Ezért e börtönbe zárt szerencsétlenek szomjúságtól égve, tűztől mardosva, mindenféle szenvedéstől kínozva jajveszékelnének, ordítanak és kétségbeesnek, de nincs és nem lesz soha senki, aki őket vigasztalná, aki rajtuk enyhítené. Ó pokol, pokol, hogy nem akarnak téged némelyek hinni, míg csak maguk beléd nem zuhannak! Mit mondasz te, aki ezt olyasod? Ha most kellene meghalnod, hova jutnál? Azt hiszed, hogy egy gyertya szikrát nem bírál eltűnni kezedben, s azt gondolod, hogy kibírod egy tűz-tóban, amely elnyel, kibírod vigasztalás nélkül, mindenkitől elhagyatva, az egész örökkévalóságon keresztül?

2. Gondold meg azután a kint, melyet az egyes képességek fognak szenvedni. Az emlékezetet mindig kínozni fogja a lelkiismeret mardosása; ez az a féreg, mely örökké rágódni fog az elkárhozottan, midőn arra gondol, hogy miért taszította magát önként a kárhozatba egy kevés mérgezett gyönyörért. Ó Istenem, minek látja majd akkor a gyönyörnek azon pillanatait, a pokolnak száz meg ezer éve után? Ez a féreg emlékezteti az időre, melyet Isten jóvátételre adott neki, az alkalmakra, melyeket üdvözülésére nyújtott, társainak jó példáira, a megfogant, de soha valóra nem váltott föltételekre. És akkor majd látja, hogy örök romlásának nincs többé orvossága. Ó Istenem, Istenem, minő kétszeres pokol lesz az! Az akarat mindig ellenmondással találkozik; soha semmi se lesz abból, amit akar, és mindig az

történik vele, amit nem akar, azaz mindenféle gyötrődés-szenvedés. Az értelem meg fogja ismerni a nagy jót, melyet elvesztett, vagyis a paradicsomot és az Istent. Ó Istenem, Istenem, bocsáss meg nekem Jézus Krisztus szeretetéért.

Bűnös, ki most nem törődöl vele, hogy elveszted a paradicsomot és az Istent, megismered majd vakságodat, mikor látod, hogy a boldogok diadalmaskodnak és örvendenek a mennyek országában; téged pedig, mint undok ebet, elűznek abból a boldog hazából, Isten szeme előtt, Szűz Máriának, az angyaloknak és a szenteknek társaságából. Akkor őrvölgybe kiabálsz: Ó megelégedettség paradicsoma, ó Isten, te végtelen jóság, nem vagy és soha se leszel az enyém. Rajta tehát! Tarts bűnbánatot! Változtasd meg életedet! Ne várd be, míg nem lesz már többé számodra idő. Add át magadat az Istennek. Kezd el őt igazán szeretni. Kérd Jézust, kérd Szűz Máriát, hogy legyenek irgalmasok hozzád.

Elmélkedés szombatra. A szenvedések örökkévalóságáról

1. Gondold meg, hogy a pokolnak nem lesz vége. Meglesz ott minden szenvedés és valamennyi örökké fog tartani. Elmúlik száz, elmúlik ezer év azzal a szenvedéssel és a pokol csak akkor kezdődik. Elmúlik százezer és százmillió, ezermillió év és század és a pokol az elején lesz. Ha egy angyal ebben az órában hírül vinné valamely kárhozottnak, hogy Isten ki akarja őt ragadni a pokolból, de csak akkor, ha elmúlik annyi millió század, amennyi vízcsepp, falevél s homokszem van a tengerben vagy a földön, te megrémülnél; de mégis bizonyos, hogy az jobban megörülne ennek a hírnek, mint te annak, hogy egy nagy birodalomnak királya lettél. Igen, mert a kárhozott így szólhatna: Igaz, ily sok századnak kell elmúlni, de mégis csak eljön egyszer az a nap, amikor vége lesz. Ámde elmúlnak ugyan ezek a századok, a pokol azonban csak az elején tart; s ha annyiszor sokszorozódnak is meg ezek a századok, ahány fővényszem, vízcsepp vagy levél van, a pokol még mindig csak az elején lesz. Minden kárhozott szívesen tenné Istennel ezt az egyességet: Uram, növeld szenvedésemet, amennyire tetszik; hosszabbítsd meg amennyire tetszik; ha csak határt szabsz neki, én meg vagyok elégedve. De nem, ez a határ nem lesz meg soha. Ha legalább csalódásban lehetne a szegény kárhozott s ilyen gondolattal áltathatná magát: Ki tudja, talán Isten egy nap megkönyörül rajtam és kiragad a pokolból? De nem; a kárhozott mindig maga előtt látja örök kárhozatának írott ítéletét és így szól: Tehát ez a kín, melyet most szenvedek, ez a tűz, ez a szomorúság, ez a jajveszékelés nem fog megszűnni soha? Soha! És mennyi ideig tart? Mindig, mindig. Ó soha! Ó mindig! Ó örökkévalóság! Ó pokol! Hogy lehet az, hogy az emberek hisznek benned és mégis vétkeznek és bűnben folytatják életüket?

2. Testvérem, figyelj s vedd fontolóra, hogy a pokol a te számodra is van, ha vétkezel. Már ég lábaid alatt ez a borzalmas kemence s ebben az órában is, mikor ezt olvasod, hány lélek zuhan bele! Vedd fontolóra, hogy ha egyszer te oda jutottál, nem lesz többé számodra menekülés. És ha talán már megérdemelted volna egy párszor a poklot, adj hálát Istennek, hogy nem taszított oda; és siess jóvátenni, amennyire csak tudod: sirasd meg vétkeidet, ragadd meg azokat az eszközöket, melyekkel üdvösségedet biztosíthatod: gyónj gyakran, olvasd naponként ezt vagy azt a lelki könyvet, böjtölj, állj ellen a kísértéseknek, gyakran hívd segítségül Jézust és Máriát, kerüld a bűn alkalmait. És ha Isten arra serkentene, hogy hagyd el a világot, tedd meg, tedd meg; mert hiszen kevés, sőt semmi mindaz, amit azért teszünk, hogy az örökkévaló szenvedésektől megszabaduljunk. Nincs túlságos biztonság ott, mondja Szent Bernát, ahol az örökkévalóság forog veszedelemben. Nem lehetünk elég óvatosak arra nézve, hogy az örökkévalóságban biztosítsuk magunkat. Nézd, hány remete vonult vissza barlangokba, pusztákba, hogy a poklot elkerülje. És te mit csinálsz, miután annyiszor megérdemelted már a poklot? Mit csinálsz? Mit csinálsz? Vigyázz, mert elkárhozol. Add át

magadat az Istennek és mondd neki: Íme, Uram, meg akarom tenni mindazt, amit tőlem kívánsz. Mária, segíts!

Az imádságról. Az imádság szükségességéről, fontosságáról és tulajdonságairól

I. Az imádság szükségessége

Nyilvánvaló istenkáromlás az, amit Luther és Kálvin mondott, hogy tudniillik az isteni törvény megtartása Ádám vétke után az emberre nézve lehetetlenné vált; s az Egyház, mint tévelyt ítélte el azt is, amit Jansen mondott, hogy némely parancsot az igazak sem képesek megtartani a jelenben rendelkezésükre álló erővel s az isteni segítség is hiányzik, hogy megtarthassák. Ez állítások tarthatatlansága kitűnik a trienti szent zsinatból, mely kijelentette, hogy Isten nem parancsol lehetetlen dolgokat, hanem int bennünket, hogy tegyük meg azt, amit tudunk a rendes malaszt erejével és kérjük tőle a bőségesebb malasztot, mely szükséges annak a teljesítésére, amit különben nem tudnánk megtenni, s akkor ő megadja a segítséget, hogy képesek legyünk. Ezenfelül sok tekintélyes hittudós azt tanítja, hogy Isten megadja vagy legalább is följánlja mindenkinek vagy a közelebbi malasztot a parancsok teljesítésére, vagy legalább is az imádságnak távolabbi malasztját, amellyel aztán mindenki megnyeri a közelebbit az isteni parancsok tényleges megtartására. Mindazonáltal kétségtelen, hogy a törvény megtartása a romlott természetnek jelenlegi állapotában igen nehéz, sőt erkölcsileg lehetetlen Isten különös segítsége nélkül, mely nagyobb annál, mint amekkorára szükségünk lett volna az ártatlanság állapotában. S ezt a különös segítséget Isten rendes körülmények között csakis azoknak adja meg, akik tőle kérik. Szent Ágoston azt tanítja, hogy az első serkentő malasztokat kivéve, melyekben közreműködésünk nélkül részesülünk – aminő pl. a hitnek vagy bűnbánatnak kegyelme – minden más malasztot s különösen az állhatatosság kegyelmét csakis azok nyerik meg, akik kérik. Más helyen biztosra veszi, „hogy Isten bizonyos dolgokat megad nekünk, ha nem is kérjük, mint pl. a hit kezdetét; másokban pedig csak azokat részesíti, akik kérik.”

Ebből azt következtetik a hittudósok, hogy felnőttekre nézve az imádság feltétlenül szükséges eszköze az üdvösségnek, vagyis hogy a gondviselés rendes útjai szerint egy hívő sem üdvözülhet anélkül, hogy magát Istennek ne ajánlaná, s tőle ne kérné az üdvösségre szükséges malasztokat. Aranyszájú Szent János szavai szerint: Valamint a testnek szüksége van a léleknek, hogy éljen, épp úgy szüksége van a léleknek az imádságra, hogy az Isten kegyelmében megmaradhasson. Ezt jelenti Jézus Krisztusnak ez a mondása is: Szükség mindenkor imádkozni és meg nem szünni. (Lk 18,1) Szükség, tehát mindig kell imádkozni. Ugyanez az értelme Szent Jakab mondásának is: Nem nyertek azért, hogy nem kértek. (4,2) Hasonlóképpen ezt fejezi ki az is, amit két szóval mondott nekünk Üdvözítőnk: Kérjétek és adatik nektek. (Lk 9,9) Ha tehát – mondja Szent Terézia – aki kér, az kap, akkor aki nem kér, az nem kap. Isten mindenkit akar üdvözíteni; de azt akarja, hogy tőle kérjük a malasztokat, melyek üdvözülésünkre szükségesek. S még ezt sem akarnók megtenni? Fejezzük be ezt az első pontot azzal, hogy a mondottakból levonjuk a következtetést: hogy aki imádkozik, biztosan üdvözül s aki nem imádkozik, biztosan elkárhozik.

II. Az imádság fontossága

A Szentírás tele van olyan helyekkel, melyekben Isten értésünkre adja, hogy minden imádságunkat meghallgatja. Egy helyen ezt mondja: Kérni fogod őt és meghallgat téged. (Jób 22,27) Másutt meg: Kiáltás hozzám, én meghallgatlak. (Jer 33,3) Ismét másutt: Híj segítségül engem és én megmentlek. (Zsolt 49,15) Kiáltani fogsz hozzám és én megszabadítlak a

veszedelmektől, melyek romlásba döntenek. Más helyen: Ki hívta valaha segítségül az Istent s az Isten mégis megvetette őt, nem hallgatván könyörgéseire. Más helyen: Mikor kérni fogod őt, az Úr rögtön felel neked (azaz: meghallgat téged). Ismét más helyen: Mielőtt föltárnák előttem azt a kegyet, amelyet kérni fognak, én meghallgatom őket. Másutt megint: Áldott legyen az Isten, ki nem távoztatta el imádságomat és az ő irgalmát éntőlem. (Zsolt 65,20) A mi imádságunk mindig együtt jár az Isten irgalmával, azért mondja Szent Ágoston az idézett helyre vonatkozólag, hogy nagyon kell örülnünk, mikor Istennek ajánljuk magunkat, mert amíg imádkozunk, biztosnak kell lennünk afelől, hogy Isten meghallgat bennünket. „Míg nem távozott el tőled a te imádságod (azaz: míg nem szüntél meg imádkozni), légy biztos, hogy az ő irgalmassága sem távozott el tőled.” Más helyen meg: „Kérjétek, amit akartok; elég, hogy kéritek és megnyeritek.”

Azért mondja Theodoretus, hogy az imádság mindenható: jóllehet egy, de mindent megnyerhet. És Szent Bonaventura azt mondja, hogy imádsággal megnyerünk minden jót s megszabadulunk minden rossztól. És ha néha, teszi hozzá Szent Bernát, az Úr nem adja meg azt a kegyet, amelyet kértünk, biztosra kell vennünk, hogy más és pedig amannál hasznosabb kegyben részesít bennünket. Uram, mondá neki Dávid, te telve vagy jósággal és irgalommal mindazok iránt, akik hozzád folyamodnak (Zsolt 85,5). És Szent Jakab azt mondja, hogy azoknak, kik az Urat kérik, nem szűk marokkal ád, ahogy a földi emberek adnak, mert az emberek gazdagsága véges gazdagság; de az Istennek gazdagsága végtelen, s minél többet ád, annál több adnivalója van. Azért, amint Szent Leó mondja, bőségesebb kézzel ád, mint amennyit mi kérni tudunk s amikor kegyelmekért fordulunk hozzá, nem hányja szemünkre, hogy őt oly sokszor megbántottuk.

Az onnét van, mert a jóság természeténél fogva kiáradó, s mert az Isten természete szerint végtelen jóság, kimondhatatlanul vágyakozik arra, hogy közölje velünk a maga javait és boldogságát. És ez buzgólkodóvá teszi őt a mi javunk iránt. Az Úr gondolkodik felőlem – mondja Dávid, (Zsolt 39), s ez mondatta a királyi prófétával: Amely nap segítségül hívlak téged, íme én tapasztaltam, hogy Istenem vagy. (Zsolt 55) Uram, akarja mondani, mikor segítségül hívlak, legott megismerem, hogy te az én Istenem vagy, azaz végtelen jóság, aki óhajtod, hogy jótéteményeidért esedezzünk, s alighogy kérjük a kegyelmedet, te legott megadod nekünk. Egy napon egy szegény bélpoklos jelent meg Üdvözítőnk előtt és így szólt hozzá: Uram, ha akarod, megtisztíthatsz engem (Mt 8,2) És Jézus válaszolt: Akarom, tisztulj meg. Mintha mondaná: Oh, fiam, hát te kételkedel azon, hogy meg akarlak-e gyógyítani? Hát nem tudod, hogy én a te Istened vagyok, s az a vágyam, hogy téged egészen boldognak lássalak? S ugyan miért szálltam volna le az égből a földre, ha nem azért, hogy mindenkit megelégedetté tegyek. Akarom tehát, gyógyulj meg.

Sokan panaszkodnak, hogy Isten nem adja meg nekik azokat a kegyelmeket, amelyeket óhajtanak. De azt mondja Szent Bernát, hogy inkább Isten panaszkodhatnék órájuk, mivel nem kérik őt és így bezárják kezét, melyet ki szeretne nyitni, hogy óhajta szerint jót tegyen velünk. – Ne panaszkodjatok rám, – mondja az Úr – ha nem kaptátok meg tőlem a szükséges kegyelmeket; hanem panaszkodjatok magatokra, hogy nem kértétek őket tőlem, s így nem is nyertétek el: kérjétek mostantól fogva és teljesen ki fogtok elégíttetni.

A régi szerzetesek egy alkalommal tanácsot tartottak a végből, hogy megállapítsák minő áhítatgyakorlat a leghasznosabb az örök üdvösség biztosítására. S ebben a kérő imádságban állapodtak meg: Uram, figyelmezz segítségemre. És P. Segneri Pál önmagáról szólva azt mondta, hogy az elmélkedésben eleinte főleg az érzelmek fölkeltésével foglalkozott, de később megismervén az imádság nagy hasznát és szükségességét, arra törekedett, hogy a kérésre fordítson legtöbb gondot. De honnét van az, hogy némelyek kértek s mégsem nyerik el, amit kértek? Kérni kérnek, de nem úgy, amint kellene és azért nem kapnak. Sokan kérik a kegyelmeket, de a kívánt feltételek nélkül. Lássuk azért most, melyek az imádság szükséges feltételei, hogy kegyelmeket nyerhessünk.

III. Az imádság szükséges feltételei

Először. Az imádságnak alázatosnak kell lennie. Szent Jakab apostol figyelmeztet bennünket, hogy Isten nem hallgatja meg a kevélyek kérését, hanem ellenáll nekik s viszont csupa készség az alázatosak meghallgatására. Az alázatos lélek imádsága fölhat az égbe, az Isten trónjához jut, s nem távozik onnan, míg Isten rá nem tekint s meg nem hallgatja. (Sir.XCAV. U) S ha bűnös is az a lélek, Isten nem tud megvetni egy olyan szívet, mely bánja bűneit s megalázza magát.

Másodszor. Legyen az imádság bizalommal teljes. A Szentlélek biztosít bennünket, hogy nem volt még soha senki, aki Istenbe helyezte bizalmát és csalódott volna. Azt mondta az Úr Szent Gertrúdnak, hogy az, aki bizalommal kéri őt, bizonyos értelemben erőszakot gyakorol rajta úgy, hogy nem képes őt meg nem hallgatni mindabban, amit tőle kér. Az imádság, mondja Klimakus Szent János, erőszak az Istennel szemben, de olyan erőszak, mely édes és kedves neki. Jézus Krisztus a Miatyánkban, melyre a végből tanított bennünket, hogy vele megnyerjük az üdvösségünkre szükséges összes kegyelmeket, hogyan szólíttatja velünk az Istent? Nem úrnak, nem bírónak, hanem atyának, Mi Atyánknak, mert azt akarja, hogy oly bizalommal kérjük Istentől a kegyelmeket, aminővel egy édes vagy beteg gyermek kéri atyjától a táplálékot vagy orvosságot. Ha egy gyermeket az éhség gyötör, elég, ha ezt közli atyjával s az legott segít rajta; és ha mérges kígyó harapta meg, elég ha megmutatja atyjának a kapott sebet s atya mindjárt ráteszi a kéznél levő orvosságot. Azért mondta Üdvöztőnk: Mindazt, mit imádkozva kértek, higgyétek, hogy megnyeritek és megleszen nektek. (Mk 9,24). Elég tehát bizalommal kérnünk, hogy megkapjuk Istentől azt, amit akarunk. És hogyan buzdíthatott volna bennünket az Úr annyira, hogy kérjük a kegyelmeket, ha nem szándékozott volna azokat megadni? A kánaáni asszony, minthogy lányát a gonosz lélek hatalmába kerítette, Jézus Krisztushoz ment, s kérte őt, hogy szabadítsa meg tőle leányát: Könyörülj rajtam, így szólt hozzá, az én leányom gonoszul gyötörtetik az ördögtől. Az Úr így válaszolt neki: Nem küldtettem, hanem csak Izrael házának elveszett juhaihoz. Nem küldtettem, szólt hozzá, értetek, pogányokért, hanem csupán a zsidókért. Ez azonban nem vesztette el bátorságát, hanem újra bizalommal kérte: Uram, te megvigasztalhatsz engem, hát vigasztalj meg. Jézus válaszolt: De a fiak kenyerét nem kell az ebeknek vetni. De Uram, tette hozzá az asszony, a kölykök is esznek a morzsalékból, mely az asztalról lehull. Ekkor az Úr látva ennek az asszonynak nagy bizalmát, megdicsérte őt s teljesítette kérelmét: Oh, asszony! nagy a te hited; legyen neked, amint kívánod. És leánya azon órától meggyógyula. (Mt 15,22)

Bizalomra van tehát szükségünk, hogy megnyerjük Istentől azt, amit kérünk. De azt kérdezhetné valaki, hogy mire alapítjuk ezt a bizodalunkat? Mire? Hát Isten jóságára, s azokra az ígéretekre, melyeket ő maga tett nekünk, mikor így szólt: Kérjétek és kaptok! (Jn 16,23) Szent Ágoston azt mondja: Ki félhetne, hogy hiányt kell szenvednie abban, amit maga az igazság: Isten ígért meg?

Harmadszor. Az imádságnak állhatatosnak kell lenni, másképp nem szerzi meg az örök üdvösséget. Az üdvösség kegyelme nem egyetlen kegyelem, hanem a kegyelmek egész láncolata, melyek aztán mind egyesülnek a végső állhatatosság kegyelmében. Már most szükséges, hogy ennek a kegyelemláncolatnak, – hogy úgy mondjuk – egy másik láncolat feleljen meg: a mi imádságaink láncolata. Arra a példabeszédre vonatkozólag, melyet Szent Lukács evangéliumának 11. fejezetében mond el arról az emberről, aki, hogy barátjának alkalmatlankodásától megszabaduljon, fölkelt ágyából s annyi kenyeret adott neki, amennyit csak kért, ezt jegyzi meg Szent Ágoston: Nos, ha egy ilyen barát, csak hogy megszabaduljon a másiktól zaklatásától, szándéka ellenére is megadja neki a kért kenyeret, mennyivel inkább megadja nekünk kérésünkre az ő kegyelmeit az Isten, akinek legfőbb vágya, hogy bennünket a maga javaiban részesítsen; Isten, aki buzdít bennünket, hogy csak kérjünk, s aki rossz néven veszi tőlünk, ha nem kérünk. Az Úr tehát meg akarja nekünk adni az üdvösséget

s az üdvösségre szükséges összes kegyelmeket, de azt akarja, hogy állhatatosak legyünk a kérésben. „Akarja, úgymond Cornelius a Lapide ennél az evangéliumi részletnél, akarja, hogy állhatatosak legyünk az imádságban szinte a zaklatásig. A földi emberek nem tűrhetik az alkalmatlankodókat, de Isten nemcsak eltűr bennünket, hanem akarja is, hogy alkalmatlankodjunk neki, mikor a kegyelmeket s különösen a szent állhatatosságot kérjük.

Igaz ugyan, hogy a mindvégig való állhatatosságot a trienti zsinat tanítása szerint nem érdemelhetjük meg, minthogy az tisztán ingyen kegyelem, melyben Isten részesít bennünket: mindazáltal azt mondja Szent Ágoston, hogy az állhatatosság könyörgéseink révén bizonyos módon kiérdemelhető; úgy, hogy az, aki kéri az állhatatosságot, jóllehet tulajdonképpen érdemről nem lehet szó, mégis, mondja Saurez, csálhatatlanul megnyeri. De, mondja Bellarmin bíboros, az állhatatosságnak ezt a kegyelmét nem elég egyszer kérni; naponként kell kérnünk, hogy naponként megnyerjük. Az imádságban nem szabad megfogyatkoznunk soha (Lk 18,1); mert amikor megfogyatkozunk, a kísértés legyőzhet bennünket. Vigyázzatok folyton és imádkozzatok, így szól Jézus Krisztus, hogy el ne taszítsalak benneteket (Lk 21,36) Azért intette Szent Pál is tanítványait: Imádkozzatok, és ne hagyjatok föl soha az imádsággal. (1Tesz 5,17) Boldog az az ember, mondja Isten, ki engem hallgat és az én irgalmasságom ajtajánál vigyáz szüntelen. (Péld 8,34) És ezért buzdít bennünket Jézus Krisztus az evangéliumban, sőt kötelességünk is teszi az imádságot (mert az imádság nem csupán tanács, hanem parancs is) e szavakkal: Kérjétek és adatik nektek, keressetek és találtok, zörgessetek és megnyitják nektek. (Lk 11,9) Úgy látszik, hogy elég lett volna azt mondani: kérjétek, mire való volt hozzátenni: keressetek és zörgessetek? Pedig éppen nem volt fölösleges hozzátenni. Ezzel ugyanis azt akarta a Megváltó értésünkre adni, hogy nekünk is úgy kell cselekednünk, mint ahogy a szegény koldusok tesznek. Ha ezek nem kapják meg a kért alamizsnát és elutasítják őket, nem szűnnek meg kérni és újra kérni, sőt ha már látják a ház urát, verni kezdik az ajtót úgy, hogy szinte kiállhatatlanokká lesznek. Azt akarja az Úr, hogy így tegyünk mi is: hogy kérjünk, újra meg újra kérjünk, s ne szűnjünk meg soha kérni őt, hogy segítsen meg bennünket, hogy terjessze fölénk kezeit s ne engedje meg, hogy a bűn elválasszon bennünket ötöle.

Ezt nemcsak reggel kell tennünk, mikor az ágyból fölkelünk, hanem nap közben is többször; mikor szentmisét hallgatunk mikor elmélkedünk, mikor áldozás után hálaadást végzünk, mikor az Oltáriszentséget meglátogatjuk; az esti lelkiismeretvizsgálatkor és különösen akkor, midőn valami kísértés támad meg bennünket, főleg a tisztaság elleni kísértés alkalmával; aki ekkor nem menekül Istenhez legalább azáltal, hogy Jézus és Mária legszentebb neveit segítségül hívja, nehezen fogja a bukást kikerülni.

De azt mondja talán valaki: én bűnös vagyok, és Isten nem hallgatja meg a bűnösöket, mint ahogy Szent Jánosnál olvassuk (9,31). Erre csak az a válaszom, hogy ezt nem Jézus Krisztus mondta, hanem a vakon született. Azért az ilyen állítás magában véve hamis; csak egy esetben lehet igaz, mondja Szent Tamás, ha tudniillik olyas valamit kérnének a bűnösök Istentől, ami őket vétekre segítené. Például ha valaki arra kérné Istent, segítse meg őt, hogy ellenségén megbosszulhassa magát; az ilyen imádságot bizonyára nem hallgatja meg az Isten. De ha valaki imádkozik, s olyas valamit kér, ami üdvösségére nézve hasznos, mit határoz az, hogy bűnös? Legyen bár a legelvetemültebb bűnös a föld hátán, csak imádkozzék és biztosan megnyeri azt, amit kér. Az ígéret általános, mindenkinek szól: Mindenki, aki kér, nyer (Lk 11,10). Aki imádkozik, mondja Szent Tamás, annak nincs szüksége arra, hogy megérdemlje a kért kegyelmet. Hogy megnyerje, elég ha kéri. Ennek oka pedig az, hogy – ugyanezen szent egyháztanító szavai szerint – az imádság ereje, melynél fogva valamit kieszközöl, nem az imádkozónak érdemében, hanem Isten irgalmában és hűségében gyökerezik, aki ingyen és tiszta jósból megígérte, hogy meghallgatja az imádkozót. Amikor imádkozunk, nem szükséges Isten barátainak lennünk, hogy kieszközöljük a kegyelmeket; maga az imádság – teszi hozzá az angyali mester – Isten barátáivá tesz bennünket. S amit nem nyerünk meg

barátságából – mondja hasonlóképpen Aranyszájú Szent János – megnyerjük az imádság által. És Jézus Krisztus ezt a nagy és ünnepélyes ígéretet: Bizony, bizony mondom nektek: ha valamit kértek az Atyától az én nevemben, megadja nektek (Jn 16,23), – azért tette nekünk, hogy jobban buzdítson az imádságra s biztosítson bennünket a kegyelemről, ha imádkozunk. Mintha csak azt mondta volna: Bátorság, bűnösök! Nem érdemlitek ugyan meg, hogy Isten, az én Atyám, meghallgasson benneteket; de kérjétek csak, ha kegyelmeket akartok, az én nevemben, azaz az én érdemeimért. És én ígérem nektek s legyetek efelől egész biztosak: Bizony, bizony mondom nektek, (ami egy neme az eskünek) hogy amit kértek, mindazt megkapjátok az én Atyámtól. Óh, mily édes vigasztalás egy szegény bűnösre nézve az a tudat, hogy bűnei nem akadályozhatják meg őt abban, hogy megnyerjen minden kegyelmet, amit kér, minthogy Jézus Krisztus megígérte, hogy amit az ő érdemeiért kértünk Istentől, mindazt megadja nekünk a jó Isten.

Ezt azonban úgy kell érteni, hogy az isteni ígéret, mely szerint imádkozásunk meghallgatásra talál, nem földi, ideiglenes javakra vonatkozik, hanem csupán lelkiekre, amelyek tudniillik lelkünk üdvösségére szükségesek vagy hasznosak; úgy, hogy megnyerjük ugyanazokat a kegyelmeket, melyeket Jézus Krisztus nevében s az ő érdemeiért kérünk, amint főntebb mondtuk, de Szent Ágoston szavai szerint: „nem kérünk az Üdvözítő nevében, ha olyasmit kérünk, ami üdvösségünkkel ellenkezik.” Az, ami lelkünk üdvösségének ártalmára van, nem kérhető az Üdvözítő nevében s azért Isten nem adja, sőt nem is adhatja meg nekünk. És miért? Azért, mert Isten szeret bennünket. Az orvos, aki szereti betegét, bizonyára nem enged neki olyan ételeket, melyekről tudja, hogy ártanak neki. Hányan vannak, akik, ha betegek, vagy szegények volnának, nem követnék el azokat a bűnöket, amelyeket most elkövetnek. Sokan kérnek Istentől egészséget, gazdagságot, de Isten látja, hogy ezek alkalmul szolgálnának nekik a bűnre, az ellanyhulásra s azért nem adja meg nekik. Azért, ha ilyen ideiglenes javakat kérünk, mindig azzal a föltétellel kell kérnünk, hogy „ha javára válik lelkünknek.” S ha azt látjuk, hogy Isten nem adja meg őket, legyünk meggyőződve, hogy irántunk való szeretetből tagadja meg kérésünket, s mert látja, hogy a kért dolgok ártalmára lennének lelki üdvösségünknek.

És sokszor kérjük Istent, hogy szabadítson meg bennünket valamely alkalmatlan, terhes kísértéstől, amely az ő kegyelmének elvesztésére akar rávinni bennünket; de Isten nem szabadít meg tőle, hanem megengedi ezt a kísértést, hogy lelkünk annál erősebben ragaszkodjék az ő szeretetéhez. Nem a kísértések, nem a rossz gondolatok ártanak nekünk s választanak el bennünket Istentől, hanem a vétkes beleegyezés. Mikor a lélek Isten kegyelmével ellenáll a kísértésnek, nagyon előre halad a tökéletességben. Szent Pál beszéli magáról, hogy a tisztátalan kísértések nagyon nyugtalanították s háromszor kérte az Urat, hogy szabadítsa meg őt tőlük. (2Kor 12,9) És mit válaszolt az Úr? Elég neked, mondotta, az én kegyelemem. Azért tehát, mikor kísértések támadnak ellenünk, kérjük Istent, hogy szabadítson meg tőlük bennünket, vagy legalább adja szent segítségét, hogy ellenállhassunk. Az Úr sokszor a mi nagyobb javunkra hagy meg bennünket a viharban; de ezalatt titokban meghallgat bennünket s szent malasztjával erőt ad, hogy ellenálljunk s megnyugodjunk.

Ismétlem tehát, hogy minden kegyelmet, amely nem szükséges üdvösségünkre, csak föltételesen kérünk, és ha azt látjuk, hogy Isten nem adja meg, biztosra kell vennünk, hogy a mi nagyobb javunkra tagadja meg tőlünk. De a lelki javakra vonatkozólag legyünk erősen meggyőződve, hogy Isten megadja nekünk őket, ha tőle kérjük. Isten jobban szeret bennünket, mint mi magunk s azért írja Szent Ágoston, hogy Isten jobban vágyakozik bennünket kegyelmeiben részesíteni, mint mi őket elfogadni. Pazzi Szent Mária Magdolna mondása szerint pedig Isten bizonyos értelemben le van kötelezve azon lélekkel szemben, amely őt kéri, mintha azt mondaná neki: Köszönöm neked, lélek, hogy kegyelmeket kértél tőlem. Mert az ilyen lélek mintegy utat nyit számára, hogy jót cselekedjék és kielégítse azt a vágyat, hogy kegyelmet gyakoroljon mindenkivel. És, hogy történhetnék meg az, hogy Isten

nem akarna meghallgatni egy lelket, amely egészen az ő tetszése szerint való dolgokat kér tőle? Mikor a lélek azt mondja neki: Uram én nem kérek tőled gazdagságot, előkelő állást, földi javakat, hanem csupán a te kegyelmedért esedezem; szabadíts meg engem a bűntől, adj nekem jó halált, add meg nekem a paradicsomot s addig is add nekem a te szent szerelmedet (ez az a kegyelem, amit Szalézi Szent Ferenc szerint minden más kegyelemnél jobban kell kérnünk), adj nekem megnyugvást a te szent akaratodban (ebben az erényben áll Istennek egész szeretete) miképp volna lehetséges az, hogy Isten nem akarná őt meghallgatni? Minő imádságot hallgatsz meg, én Istenem, mondja Szent Ágoston, ha nem hallgatod meg ezt, amely egészen a te óhajításod szerint való? Aztán meg Szent Bernát azt mondja, hogy amikor mi ilyenmű lelki kegyelmeket kérünk, az elnyerésük után való vágyakozásunk magától Istentől származik, azért Istenhez intézve szavait így folytatja a szent: „Miért adtad volna nekünk a vágyat, ha nem akarod meghallgatni?” Tehát – akarja mondani – minthogy te magad ösztönözöl, Uram engem arra, hogy tőled ezeket a kegyelmeket kérjem, biztosra kell vennem, hogy meg akarsz hallgatni. De mindennél jobban éleszti bizalmunkat, midőn lelki kegyelmeket kérünk, az, amint Jézus Krisztus Szent Lukácsnál (11) mondott. Ha ti – mondja az Üdvözítő, – akik rosszak s önzők vagytok, nem tudjátok megtagadni gyermekeitektől azokat a javakat, melyeket tőletek kérnek: mennyivel inkább megadja nektek a lelki javakat, ha kéritek tőle, a ti mennyei Atyátok, aki jobban szeret benneteket, mint bármely földi atya a maga gyermekeit.

Imádkozzunk tehát, és kérjük a kegyelmeket, ha üdvözülni akarunk. Legyen az imádság előttünk a legkedvesebb dolog, gyakoroljuk magunkat az imádságban egész életünk folyamán. S mikor Istentől különös kegyelmeket kérünk, kérjük mindig azt a kegyelmet, hogy a jövőben folyton imádkozzunk; mert ha megszűnünk imádkozni, elvesztünk. Semmi sem könnyebb, mint az imádkozás. Mibe kerül azt mondanunk: Uram, légy velem, Uram, segíts meg engem, add nekem a te szeretetedet? Mi könnyebb ennél? De ha nem tesszük meg, nem üdvözülhetünk. Imádkozzunk tehát és eközben kérjük Szűz Mária közbenjárását is – mondja Szent Bernát. És ha magunkat Szűz Máriának ajánljuk, legyünk meggyőződve arról, hogy meghallgat bennünket s megnyeri számunkra, amit óhajtunk. Nála nem hiányozhatik sem az erő, sem az akarat ahhoz, hogy segítsen rajtunk – mondja ugyanez a szent. Szent Ágoston pedig így szól: Emlékezzél meg, Asszonyunk, hogy még nem volt eset arra, hogy te elhagytál volna valakit, aki hozzád folyamodott. Aki segítségül hívja Máriát, – mondja ismét Szent Bonaventura, az megnyeri az üdvösséget; azért így szólítja meg őt: „Óh, üdvössége azoknak, kik téged segítségül hívnak!” Imádkozzunk tehát mindig és hívjuk segítségül Jézust és Máriát s ne szűnjünk meg soha imádkozni.

Végzem; de mielőtt befejezném, nem hallgathatom el sajnálatomat, melyet annak láttára érzek, hogy míg a Szentírás és a szentatyák könyvei gyakran sürgetik az imádság gyakorlását, addig a többi könyvek, sőt hitszónokok és gyóntatók között is csak kevesen akadnak, akik róla beszélnek. Vagy ha beszélnek is, nagyon keveset s csak úgy odavetőleg beszélnek róla. Én azonban, látván az imádság szükséges voltát, azt mondom, hogy a lelki dolgokról szóló összes könyvek olvasóinak, az összes hitszónokok minden prédikációjukban hallgatóiknak, az összes gyóntatók minden gyónásban gyónóiknak semmit se igyekezzenek jobban a lelkükre kötni, mint azt az egyet, hogy imádkozzanak mindig. Buzdítsák őket szakadatlanul, mondván: Imádkozzatok, imádkozzatok, imádkozzatok és ne szűnjetek meg soha imádkozni; ha imádkoztok, biztosan üdvözültök, ha nem imádkoztok, biztosan elkárhoztok.